

Тинтлү

Юрий Коков Нальчикде бир-бир объектлени тапландырыу къалай барганына къараганды

Юрий Коков Нальчикде бир-бир объектлге барип, аланы жангыртыу не халда болганын кѳргенди. Аладан биринде шахар администрацияны бла подряд организацияны башчылары бла кенгеш бардырганды.

Къабарты орам нальчиклиени бир неча телюсюно тилеги бла быйыл октуна жалаанда жауу жюриорча этилиди. Шѳндюу а ол уллу къурулуш майданга ушат турады. Анда жангыртыу ишле къыстау бардыла: инженер коммуникация алышындагы, жолу 500 метрине тротуар плитка салыны бошала турады. Юлиени ал жаллары, ара фонтан, этнография экспозициялагы белюннген жерле, китап окурча арбаз да къыралны эмда энчи иелени ахчаларына та-

пландырыла турадыла. Ногмов аты орамга тыобеген кесегинде уа сабий сквер, шахмат клуб да къайтарыладыла.

Объектлени жарытынуу бла боюну бир халда бардыргына кереклисине эс бурулганды, тамамланган ишленеи къагъастосу да бийик болуру изленеди. Аны бла бирге деп чѳртгенди Коков, Къабарты орамда кийик, аны тийерлеринде жашагъанланы да оюмларын эсге алдыргы тийишлиди.

Бир кезиде шахарчыла сюген эмда ыктемленген, артада уа она бла жылланы тозурап турган «Победа» кинотеатры отюшенде сора толусулай аягы юсюне салыргына керек болупкъау, алгынчы сыфатан сакълау. Проектге кѳре анда сабий гинжи театры бла кинозалны орнатыргына белгиленеди.

Андан инспекция этгенле Лермонтов аты орамга баргандыла. Анда жюриорчу муратда машина жол кенгертиледи, тапландырылады, айбатландырылады. Шахар паркны тийерлеринде да тюрленуле къыстау бардыла. Курорт кѳлюне жагъасында ююорле солурча, сабийле жуунурча, аууланурча, транспорт къыйналмай кирирча жерле къураладыла.

КъМР-ни Башчысы тазалауу сооруженила не халда болганын, санитар эмда къутхаруучу службала къалай ишленгерин да сорганды. «Нальчик» курортну айбатландырынуу терклендирирге керек болганын чертип айтханды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоуну пресс-службасы.

Адабият ингир

Ачыкъ, акъыл сѳзюу бла жюриеклени тазалагъанды

Озган байрам ингирде Музыка театрыда айтхылкъ пост Евгений Ефтушенко бла тюбешу болганды. Жамауатны негери, къалам къарындашы Валерий Краснопольский бла танышырып, ол жыйлынуу «Къайсын, санга кѳлѳр бир кон чыкъды!» деп башланган жангы назмусу

къоруулау – ол уллу позтлени ишленеринде. Къайсын аладан эди», – дегенди къонагыбыз.

СССР-ни халкъ артисти, Санкт-Петербургу къырал филармониясы академиялы симфония оркестрини баш дирижеру Юрий Темирканову залда болганын билгенде, ол анга кесинги бир

симфонияны Темирканову оркестри къалай аламан ойнагъанын чѳртгенди.

Поэт, тилман Валерий Краснопольский Евгений Александровичи эрикмей, талмай ишлегенин, кѳн болмай Якутиягъа барып, анда къуучулары бла тюбешип

бла ачханды. Ызы бла малкъар пост аны бери кѳр кѳр чакъыртыгъанын, жасушугъа, ол сау заманда келамгагъанын, ол ишни кесине борчка санан турганын да айтханды. «Твардовский бла Пастернак аны бек багъалагъандыла. Адамла Борис Леонидовичге къол берирге къоркъгъанда, Къайсын аны бла турау шувулу къоркотуп турганды. Жаны къыйналганын кѳлюн алыу,

кѳрют деп тилегенди. Зал, аланы намысларына ѳрге къобул, къаро къагъастында, Сора пост дирижеру бла къалай танышханын, Америкада Балтимор шахарда орамда уллу суратда «Балтимор Юрий Темирканов мында болганын бла ыктемленеди» деп жазылып турганын кѳргенде, къалай къууанганын айтханды. Ызы бла «Сабий йердеген поэмасына Дмитрий Шостакович жазган Онуоюнчо

келгенин, аны китапларыны тиражы миллиондан атлагъан, назмулары жетмиш эки тилге кѳнюрлѳнгенин да билдиргенди. Кесини юсюнден а Къайсын бла ол ауушхан жылда танышып, аны тилеги бла «Эртте жаугъан къар» деген назмусун кѳчѳргенин, Къайсын аны Четемге китабын кѳчѳрѳрге чакъырганын эсѳргенди.

Ахыры 3-чю бетдеди.

Ремонт

Качествогъа – энчи магъана

КъМР-ни Жол мюлк управленясы бююнолюкде Кенжени бла Каменканы арасында эмда Черная Речка эли жаны бла этген жоллада ремонт ишле бардырады. Ведомствону пресс-службадан билдиргенлерине кѳре, быйыл регионун бойнууунда болгъан жолланы 36 километр чаклы кесеге жангыртылкъыды.

Бу кюндеде жолчула алтыкилометрик участкада мадар этедиле. Анда эски асфальтны къырып, жангысын салыкъдыла, адамла жюриорген жерлени да тап халгъа келтиридиле.

Ишни тамамлагъанда технология мардала бузулмазча эмда аны игилиги да бийик болурча тийишли техника хайырланылады: автогрейдер, катокла, экскаватор, ауур жюкле ташыган машинала, бульдозер, погрузчик. Келтирилген материалланы качествосуна да аслам эс бурулады.

Бизни кюр.

КЪУАУНЧЛЫ ИШ

Жангыртылган стадионда - Кавказ оюнла

Зольск районда алгъараклада эки къууанчлы иш болганды: Зольское элде «Арена» спорткомплекс ачылганды, Залукокожеде уа «Оноуст» стадион тын-гылы ремонт этилгенден сора жангыдан ишлеп башла-ганды. Анда ол кюн Кавказын халкъларыны мадани-этмда спорт фестивалларыны («Кавказ оюнлары») муниципал кезиюу бардырганды.

Зольское элде спорткомпексини къурулушу «Единая Россия» партияны «Физкультура-саулыккыню кючлендириучю комплексле ишлеу» деген проектине кѳре башланган эди. Ючнинг квадрат метрден артыкъ жерни алгъан объекте ахча федерал эмда республикалы бюджетледен белюннгенди. Анга бир неча спорт майдан киреди. Къошакъ мекамда уа жуунурча, кийими алышындарыча, тренерле турурча да стоула бардыла.

коммуналыный мюлк министр Анзор Тутуков келген эдиле. «Единая Россия» партияны регион толтуруучу комитетини башчысы Дмитрий Парасилов а жаш спортулагъа форманы комплекстерини сауыгъалганды. Ала уа къонаклагъа бла эпилерине неге юйренгенлерин кѳргѳзгендиле. Къызыл лентаны, жыйылгъанла къар уа тургъанлай, Мусулканы Алий, Руслан Гатов бла Асланбек Хуштов кесгендиле. Къонаклагъа ырызы-

архта турмагъа себеплик этеригине ишекиз болганын билдиргенди. «Республиканы хар элиде кѳп функциялы спорткомпексле бла футбол майданла ачар муртабыз барды», – дегенди ол.

Эпилерине дагыда Жанатайлыны Салим, Зольское эли ветеранларыны советини таматасы Руслан Джинов эмда башчала алгышлагъандыла. Сыйлы къонаклагъа дагыда былырт сакъ жаууна бузгъан эки объекте да къаргандыла. Залукокоже-Зольское-Белокамненка автомобиль жолу «Ошмаха» коллектив мюлкю мирзеу сакъланган жерге жуукълашхан кесегине бла кѳюрге не мадарла этилгенлерин кѳрѳп, ырызы болуп кетгендиле.

Юшеде уа Залукокожеде «Оноуст» стадионуну къууанчлы халда ачылуу болганды. Анда жангыртыу ишле районуну бюджетини ахчасына бла спонсорланы болушукълары бла тамамлангандыла. Битеу да 1,5 миллион сом къоратылганды. Руслан Гатовну, Мусулканы Алийни, Асланбек Хуштову, эли ветеран советини таматасы Анатолий Амшукочу, тишѳруланы организациясыны башчысы Любоѳв Шалованы алгышлауларындан сора, баш судья Виктор Ездаков Кавказын халкъларыны маданият эмда спорт фестивалларыны муниципал кезиюу башланганын билдиргенди.

Эпилерине къууанчларына Правительствоуну Председатели Мусулканы Алий, КъМР-ни Парламентини вице-спикери Жанатайлыны Салим, Спорт эмда туризм жаны бла комитетини председатели, олимпиадады чемпион Мурат Кадаров, спорт министри, олимпиадады чемпион Асланбек Хуштов, къурулуш эмда жашуу журтла-

лыгъын билдире, эпилерине да алгышлай, Зольск району администрациясыны башчысы Руслан Гатов бу сейрлик мекям къыралны хайырындан ишленгенин чѳртгенди. «Заман къыйын болгъанына да къараччы Мурат Кадаров, спорт министри, олимпиадады чемпион Асланбек Хуштов, мен сабийлерибизге бла жаш телю-

КѳРМЮЧ

Продукциябызны игилиги тыш къыралланыкъына оздурмайды

Нальчикде бизнес-инкубаторда Къабарты-Малкъарны Правительствоуу республикада Стандартизацияны, метрологияны эм санаулары къырал регион арасы федерал учреждение кырал КъМР-ни Башчысына качество жаны бла сауыгъасына конкур эмда «Россиини эм иги 100 товары» деген Битеуросс эришюно регионла аралы кезиюу бардырылганды. Анда кѳргѳзюлген продукциягъа багъа бичген комиссияны сананы КъМР-ни Правительствоуну Председателини биринчи орунбасары – эл мюлк министри Сергей Говоров, республиканы Башчысыны кенгешчиси Уманланы Аминат, Стандартизация эмда метрология араны таматасы Султан Штрехтѳе киргендиле.

Быйыл кѳрмючге республиканы 24 предпритиясы къатышып, жюзге жуукъ продукция кѳргѳзгенди. Аланы санында аш-азыкъ, адамла хайырларыча про-

мышленый товарла, производствогъа жарарыкъ затла, миллет эм художестволу чыгармачылыкка, къурулуш материалла эм башха затла болгандыла. Сергей Говоров предпритиялары бла гиче бизнени продукцияларыны качествоун игилендирирге, импорт продукцияны алышыныруугъа, экология жаны бла таза, къоркъусуз ашарыкъла чыгаруугъа конкур уллу себеплик этгенин, ол а саулай къыралда социал-экономика болумгъа магъаналы болганын белгиленеди.

Министр кѳрмючде биринчи Прохладна районуну Учебно элидин «Велес Аква» заводуну продукциясы бла шагъырленгенди. Бююнолюкде мында экология жаны бла таза нарзанладан бла таты сууладан энга жуукъ юрлюсюн чыгъарадыла. Предпрития кесини продукциясы бла Россейни регионларын эм къоншу тыш къыралланы да жалчытады.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Продукциябызны игилиги тыш кыралланыкына оздурмайды

Алары. Алы 1-чи битови. Хасанидан «Ай-Раан» ферма мюлкну да экология жаны таза эмда татлы продукциясына сурум уллуду. Ол айран, сүт, сүт баш, кыямак, хумужу, он тюрлю бишлак, торла эм башха затла да хазырлайды. Хар бирини юсюнден аны кыурамы, неге жаратканы да жазылады.

Прохладна райондан «Велес Агро» компания уа Россейни югунда этден зтигнен аш-азык жарашдырган эм уллу комплексден бириди.

Производства жаңы технологияны хайырландыла. Продукцияны, ол а асламысында кыймала бла деликатесди, ГМО, соя эм башха кыошаклары жокчула. Малланы, юй кыанатыланы да кеси айнытады. Алага мал ашланы да кеси өндүреді, кормарлары да эмде жарашдырады. Предпритияны токенири Нальчикде, Прохладныйде, Майскинде, Терекде, Нартькыладда да барды. Продукцияга башха регионлада да сурум барды.

Нальчики консерва заводуну продукциясы да эрттеден белгилди. Мында аны, ГМО кыошмай, экология жаны бла таза, аны сортодан жарашдырады. Предпритияны иги кесек заманга ортакгы алып, юч жоз гектардан аслам жерни хайырланды. Кесини эл мюлк техникасы барды. Ишлерине эм жаңы технологияны хайырландыла.

Зольск райондан «МК Свет-

ловодский» биригу иги кесек продукция бла сейриндиргенди. Бусугатта ол бир неча тюрлю сүт, кефир, айран, сүт баш, кыямак эм жу чыгарды.

Нальчикден «Жако» кондитер фабрика чыгарган татлы ашаркылыгы да адамла бек жаратдыла. Биогюлюкте производства жаңы техника бла технологияла, Россейден бла тыш кыралдан экология жаны бла кыоркыузду сырьё хайырландыла. Биогюлюкте предприятие продукциясы бла

бирси регионлада да белгилди. Юйорлери бла алтынчы теледо корешен «Цигонови» мюлк да көрмючө кыурамлары, татылары да бир бирине ушамаган баллары бла шагырейлендиргенди.

Производства предприятие-яны юслеринден айтханда, «Терекалмаз» ишин 1961 жылдан бери бардырады. Биогюлюкте мюлкө юйдө, производство эм промышленностыда да керекли тюрлю-тюрлю инструментле хазырлайды. Аланы качествотыны тыш кыралланыкындан артык кылмайды, бир тюрлолери уа белгилди фирмаланыкындан да игиге тергеледиле. Предпритияны офислери Москва, Магаданда, Къазакстанда, Беларусыда, Украинада да бардыла.

Прохладныйде «Кавказкабель» завод 1976 жылда ток чыбыкыла бла жалаанда Шимап Кавказны жалчытырча кыурапган эди. Болсада предпрития электротехника

жаны бла Россейни эм улларындан бирине саналады. Бусугатта мында 800-ден аслам тюрлю кабель чыгардыла. Аны 50 проценти заказ бла нефть компаниялагы жарашдырылды. Бир айга багырдан - 1500 тонна эм акыкылайдан 300-500 тонна чыбык хазырларча кючу барды. Продукциясына сурум бирси кыраллада да уллуду.

«Каббалкнефтегаз» предприятие газоконпрессор станцияла, компрессор агрегатла, газ колонкала эмда газ бла байламлы башха керек затла иштейди, алагы ремонт бардырады. Оборудованилары тыш кыралланыкындан аман тюрлюдиоле эмда аладан учуздула. Аны продукциясы асламысын Россейни регионлары, Беларусы, Молдова, Узбекистан эм Украина аладыла.

Эйбрус районда «Гипс» завоода халкыла аралы стандартлагы келишкен тюрлю-тюрлю материалла жарашдырады. Аланы Россейни башха регионларында, кюношу тыш кыралла да аладыла.

Көрмюче миллет эм художестволу чыгармачылык бла корешгенде да аслам алгыандыла. Агычандан ишленген юйлені, ат ирелени эмда биогюлюкте керек бла турган башха затлары да көрмючө боллук эди.

Нальчик курортуну юч жулдузгы тийишли регион «Чайка» санаторийи да кесини энчилигин ачыккаланды. Анда хар не да солучуну излемине

көре жарашдырылды. Саулыкыга да комплекс халда багырадыла.

Терс-Кольдан «Кристалл» кыонак юйно да тышы, ичи да - омак. Мында бир неча төрт адам жашарча, багылары да тюрлю-тюрлю 26 оту барды. Отелыни биллярд, боунинг ойнаучу жерлери, сауысы, бассейни да барды. Аламат кафе да иштейди.

Бусугатта кыайсы организацияга керек болмайды реклама. Ол жаны бла «Рекламист» фирма да, кесини жерин табып, жетишимли корешеди. Мында бу затны мияладан, пластмассадан, светодиоддан, плёнкадан эм башха материалдан жарашдырадыла. Полиграфия жаны бла айтханда, визиткала, буклетле, плакатла чыгардыла. Эшике рекламаны орнаттырга да болушдыла.

Көрмюче продукция бла шагырей болгандан сора, комиссия экспертлери да оюмлары биллп, ахир азеппени КъМР-ни Башчысына көргөзтюрюкю. Андан сора уа «Россейни 100 эм иги товары» конкурса кыатышырыкыла сайланырдыкыла.

Хоргаланыланы Правительствону юйюнде ноябрьде - Качеству битеудину юйюнде эмда Европаны качествуну юйгыгында - байрам халда сауыгаларыкыдыла.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман. Суратла авторнудула.

Документте

Азаматова Шаимат Хасановнаны Урван жер-жерли айырыу комиссияны кыол көтюрюрге эркинлиги болган членини кыулугундан эркин этюно юсюнден Къабарты-Малкър Республиканы Айырыу комиссиясыны **БЕГИМИ**

2016 жыл 27 июль Нальчик ш. №1466-8

«Россей Федерацияны граждандарыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кыатышырга эркинликлерини баш гарантисларын юсюнден» 2002 жылда 12 июньда чыгарылган 87-ФЗ Федерал законун 29-чу статьясыны 6-чы пунктуну «а» подпунктуна, «Къабарты-Малкър Республиканы Айырыу комиссиясы юсюнден» Къабарты-Малкър Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылган Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктуна, «Къабарты-Малкър Республиканы жер-жерли айырыу комиссиясы юсюнден» Къабарты-Малкър Республиканы 2003 жылда 9 январьда чыгарылган 1-РЗ номерли Законуну 4-чу статьясыны 2-чу пунктуну «а» пунктуна тийишлиликте Къабарты-Малкър Республиканы Айырыу комиссиясы айырыу комиссияны председатели Айырыу комиссияны секретары

В. М. ГЕШЕВ
ЖАПУЛЛАНЫ М. Х.

Къошакы
Къабарты-Малкър Республиканы Айырыу комиссиясыны 2016 жылда 27 июльда чыгарылган 1466-8-чи бетини бла кыабат көргөткенди

Урван жер-жерли айырыу комиссияны кыауумунда баш болган жерге айырыу комиссияны кыол көтюрюрге эркинлиги болган членине кандидатраланы көргөзтүу башланганы юсюнден информация билдирюу Къабарты-Малкър Республиканы Айырыу комиссиясы

Урван жер-жерли айырыу комиссияны кыол көтюрюрге эркинлиги болган членини кыауумунда баш болган жерге айырыу комиссияны кыауумунда баш болган жерге кандидатура көргөзтүу башланганы юсюнден билдирюу. Документте уа билдирюу басмаланган юкюнден башлап 10 юйюно ичинде бу адресе бла алындайла: КъМР Нальчик ш. Ленин пр. 27-чи номерли юй, 151-каб. тел. 40-64-96, 40-26-88.

Къабарты-Малкър Республиканы Айырыу комиссиясы.

Башламчылык

Шёндого технологияланы жаратырга умулдула

РФ-ни Саулык сакылау министрестволуну салларында деп куралгыраны белгила гендице. Андан сора да, ДПТ-лары болган сабиле жыны улуну Нальчикде реабилитация этуучу келишимгенди. Аланы саулыклары багыдула Москваны Сабий психоневрология арасы болушукду эм жаңы оборудованины бла технологияны да хайырларыкыдыла. Быллай ш Шимал Кавказда биринчи кере бардырылыкыды.

«Маяк» санаторийде болганда. Ишни болуума кырап, аны тап кыурагыраны белгила гендице. Андан сора да, ДПТ-лары болган сабиле жыны улуну Нальчикде реабилитация этуучу келишимгенди. Аланы саулыклары багыдула Москваны Сабий психоневрология арасы болушукду эм жаңы оборудованины бла технологияны да хайырларыкыдыла. Быллай ш Шимал Кавказда биринчи кере бардырылыкыды.

«Бизни корр.

ХАЗЫРЛАНЫ
Школчула жарык, омак класслагы кирликдиле

Тередеча, жайда школаны, сабий садланы жаңы окчу кылгы хазырла кыстау барды. Черек аузундагы эпледи ремонт, жаңгыры ишле кыалы куралганлары район билим беруу управлени-сыны башчысыны кыулугун толтурган Эрендили Тареза жууалы адамланы бир кыауму бла бирге кыарагынды. Битеу мектепде жер-жерли бюджеттен бөлөннген эмда ата-анала берген ахичга кыабаргыланы акылап эшик, терезелени бопп башлагандыла. Биринчице болуп аны кыолга Къашхата, Аушигер, Жемтала элнн 2-чи номерли школу, Зарагит алгыандыла. Аланы кеси кючлери бла устала эмда школда ишленген баш-

хала да бардырадыла. Алайды да, окчу кабинетле, спорт зал, коридорла, медпункт, арбалда да тап халга келтирилгенди.

Тинтиучо комиссия Огары Жемталада ишлене турган школну мектепке да барып кыарагынды. Анда полгы, кыабаргыалагы да плиткала, башха материалла да салынгандыла, электрозыла, суу быргыла да тартылгандыла, от тошоуге кыажу система орнатылганды, жуук заманда эшикке жерлерин табаркыдыла.

Биринчи сентябрьде району школлары сабийлеге таза, ариу кабинеттери бла тюрбекдиле.

Черек районну администрациясыны пресс-службасы.

Жамауаттыкта
Патриот ниетде юйретиуну хайырлы амаллары сингдире

Июльну ахир кюллеринде Ставрополь крайны Новоалександровский району «Дружба» саулык кючлеу билим беруу арасында Россейни субъектлерини патриот клубларыны, инструкторлары бла белгилли спортуланы жыйылырлары болганды. Бу иш «Улуу Хорлам Кавказны биридиктери» деген социальный магнсалы проектни келеринде Ставропольну «Русские витязи» аскер-патриот клубу «Лига здоровья нации» битеурсей жамауат организация бардырган конкурс алган грантына кыураганды. Жайылыула Къабарты-Малкърдан, Чеченден, Дагъыстандан, Ингушетиядан, Къарачай-Черкесден, Ставрополь крайдан, Москвадан бла Санкт-Петербургда делегацияла кыауушандыла, деп билдиргенди КъМР-ни Жамауат палатасыны пресс-службасында.

Бизни республикадан кыаууш кыауушлыкны Жамауат палатасыны членн Залина Этуева этгенди. Аны бла «Дружбага» Нартькыаланы биринчи номерли лицейини «Жаш кыурачу» сабий-жаш тюрлю клубунан Марат Шибзухов, Россейни спортуну устасы, Шаушка элнн экинчи номерли школуну физкультурадан устасы Юсуп Сасиков, «Успех» деген билим беруу араны физкультурадан устасы Жамбулат Кодзоков, Жамауат палатда Жаш тюрлю советни илму, билим беруу эм патриот халда юйретуу жаны бла комиссиясыны башчысы Султан Биттеев баргандыла.

Анда не көргенлерини, кыалнай жумушлагы кыатыш ханларыны юсюнден айта, Залина Этуева бу темага быллай уллу форум биринчи кере кыурапганы белгилгенди. Аны кыууанчы халда ачылууна Ставрополь крайны губернаторуну башчысыны болушукчусу, ветеранлары «Боевое братство» атлы битеурсей организацииларыны келечиси Николай Борисовко, «Матери Россей» битеурсей организациины Ингушетияда бөлмюно башчысы Лейла Амриханова, регионлада Жамауат палаталаны членлери, Новоалександровский району администрациясыны ишчилери, белгилли адамла келген эдиле.

Патриот Санкт-Петербурдан бла Москвадан экспертле юйретуу мастер-классла бардырландыла, мероприяттианы кыалай кыурагы керекликсине, проект ишлени тамамлауну амалларына эм аланы толтурууга ахча кыалай изилге болуугуна, коммерциялы болмаган организациланы ишлерини магнсалары ачыкчыл маздарларына тиюнондоргендице. Профессионаллары кыатышылары бла аскер-патриот магнсалы программала жарашдырылгандыла, аланы арта делегация кеслерини регионларында тамамлап көрлөкюдө.

Бизни кыонакыла «Русские витязи» клубуно спорт базасына баргандыла. Анда жаш тюрлю спорт аскер-прикладной тюрлолеринден, ол санда кыол тюрлюштен, жаруа этиредиле, кыурачуручланы, парашот-десантниклени хазырлайды. Бери асламысында кыолайлары аз неча экюс балала жорюйдю.

Форумчула Григоропольская станицаны бай тарыхы бла шагырейленгендице. Кюбан сууну жагысында уа алагы Новоалександровский району администрациясыны башчысы Людмила Горюнова бла ол жериле туз-гыржын бла, жырла бла тюрбекдиле. Къазак кулеш бла сыйланып, ала бирге тегерек жыйылып тегесендице. Мында башха-башха миллетлени келечилери бир юйорно аламаттык Сант-Петербурдан эмда патриот темага кысыка

Жай собуу
Тёбен Чегемде - кыыллаучала

Жай каникулланы кезиунде Тёбен Чегемге «Александра» деген ат бла аттракционла келгенди. Аланы батуллары, көп башха сейр затлары гиччелени чекис кыуандырганды.

Жай каникуллада бир биреринден тансыкларыны алып, ким кыайда солуп келгенни юсюнден ушак да этип, заукулу ойнагандыла.

БАЙТУПГАНАНЫ Исмаилов. Суратла авторнудула.

КУЛЧАЛАНЫ Зульфия.

Профилактика

Көп фатарлы юнню туюбу бек осал халдады

Алгаракта ОНФ-ни Кзабарты-Малкзарда бөлүмөнү келечилери Нальчикке көп катты юннө туюбуну саянт болумлары бла шагъириленгендиге. Бу жерини тингендерин сора Шенцук аты проспекте 26 «б» номерли юнню подвалны тап халга келтириге кереклисин белгилегендиге. Шахары администрациясы, республиканы Энергетика, тарифле эмда жашуу журтлагы надзор

этиу жаны бла комитетине, «Жилсервис» управлююци компанияга аны бла байламлы рекомендацйя эттендиге.

Бу подвалны талай жылды ким кылай тап керсе да хайрылангы турганды. Объекти улуулугу 600 квадрат метрди, ичинде да жыйылмаган зат жокчу. Чыракъ жангыны жокъ, бир-бир жерлеринде быргыла тешилп, аладан да кир суу агыа. Болсада ол шарт бир предпринимательге анда кийимле сактан туюк анарга чырмаулык этмегенди.

Подвалда Чернобыльчилери «Ликвидатор» жамуат организацияларыны офиси орналгын жерни халы да ала мат туюлдо. Анаг шахарны администрациясы 800 квадрат метрлик отуу берген эди. Алай ол асыры тозурагандан, ишчи жерге не хаана ушачын.

КУРДАНЛАНЫ Сулеймен.

Организацияны председатели айтханга керсе, мында суу, кыюл-бет жуураа амал да жокчу. Аны кыюй, офисни кыабыр-гасыны башка жанында кир-кичлик төбөле жыйылганды. Аны хатасындо организацияны келечилерине мында ишлерча онг ахырысы бла да жокчу. Бу подвалны башка отулару юйде жашаганданы иелikle-риндедиле. Аланы тап халда

тууу, ремонт этиу, саудай юнню жумушларына кырау жокъ бла борч сагынгылган «Жилсервис» компанияны бо-юнундады. Алай бла, башында айтылганыча, шахарны ад-министрациясына, комитетге эмда компанияны кесине бу жерни тап халга келтириге буйрукъ берилгенди.

КУРСЛА

Врачла бла иймамла бирден кюч саллыкъдыла

Нальчикде иймамланы биллимерин ёсдоржу жаны бла курсланы чеклеринде КЪМР-ни Саулык сакылуу министрство-су эм республиканы Муслий-манларыны дин управленийсы инсульту, диабетни, инфаркты, журкыган аурууланы жай-ыууларын сылтауларын юсперинден экионконл люк-ла бардыргандыла. Башында сагынгылган ведомствону башчылары кыулгун толтур-ган Асанланы Алим курслагыа кыатышхана бла сөйлөшө, ислам динде саулыктуу жашуу барды-рыгы бла тааылыкъга аслам эс бурлугандын, аны бла инсан кесин көп турлоу аурууладан сакыларга болугун эге сала, адам, имамны коллегинден тышында да, саудугуна тий-

Ишчи эс бурруга кереклисин айтканды. Медицина жаны бла профил-лактика бардырган республи-калы араны таматасы Борис Хашхожев ол кюч иймамланы

Ишчи эс бурруга кереклисин айтканды. Медицина жаны бла профил-лактика бардырган республи-калы араны таматасы Борис Хашхожев ол кюч иймамланы

саулыкларын тинтирча иш да кыраганды. Аны чеклеринде аланы кыанларында блк тузу-ну бла холестерини саыны, кыанларыны басмыларын да ёнчелегендиге. Дагында спи-рометрия бардыргандыла, кардиовизор бла жореклери кылай ишлегени кырганды. Врач-нарколог Артур Пачеа насай бла калын саулыкъга тыюндан эа хата салмагын-арын чөртгенди.

КЪМР-де ДУМ-ну предсе-дателини орунбасары Андор Емукжев дин ахлула не заман-да да жамуатуны саулыктуу жашуу бардырыгга чакыры-ларын белгиле, мындан арысында да ол иш бла тири-кеширчилерин билдиргенди.

МАГОМЕДЛАНЫ С.

УГОЛОВНЫЙ КОДЕКСГЕ ТЮЗЕТИУЛЕ

Жалгъан дарманла ючюн - тутмакыгъа

Жуукъ заманда Россейде жалган промышленный, аш-азыкъ продукцияны чыгъргылануы уголовный жуупка тартып тебирерикдеди. Аланы аданын сау-лугуну зарыллары болмаса да, производительни тюремге олтургурукчула неда улну тутап тебирерикде-ди. Кодексге бу тюзетиуле Бугастае Роспотребнад-зор МВД бла бирге жаращары турды. Кырал Думаны кыраууна ала козде берилликдеди.

Эм сейри уа кыралда кон-тракт кылай ёнчелмеде чыгарылганын бир киши да билмегениндеди. Былай-да сёз жангыс да автор неда интеллектуал эркинликке бузукълукъ этилип жара-шдырылган товарланы кес-пинден бармайды, ол тизмеге тохташырылган иземлеге келишимеги продукция да киреди. «Кертиси бла да, тоз шартла жокчула, - дегенди Промышленый продукция-ны законсуу сатыу-агытуга кыажуу кырал коллаганын жыйылуунда. Минпромтор-гун башчысы Денис Манту-ров. - Алай кесперте этген оюмга керсе, бу проблема бек кыоркчулууду».

Ол кызуамга, бек биринчи, аш-азыкъ, жемги авиация, автомобиль, фармацевтика промышленленосте киреди. Аладан сора отлукъ, химия, кабель-проводникле, кырулуш материалла бардыла. Жалган продукцияны эм көп ёнчими быллага тошеди.

Сора башхалыкында да ан-гыларга керекди. Сёз ючюн, адам барып тюкенде белгиле фирманы продукциясына ушагъан кылай бла аптека-де сымал этигенлери бел-гисиз болган дарманланы

алганын тент туюлдо. Ала бакъмаганданы, саулыктуу хаталы болмаса, бир иш-заны эселе уа? Самолёт-ла бла автомобильлерге контрафакт керекле салган а неге келтиргени а айтхан окуна кыыйынды.

- Ага журтул производите-льнени эсеперине керсе, сабий товарланы араларында контрафакт отуз процент алады, - дейди ИК АЛОП БРОКЕР-ни аналитиги Кирилл Яковенко. - Роскачествону тинтилуери ачыклагъанлары-нда, алада темирле бла улуу затла да туюбейди. Юлгоге, иллуулазда свинец, бензол, иттуу табылчуудула... Аланы тышларында уа, техника эл-лемлеге да бузукълукъ этип: «Экология жаны бла таза продукт, - деп жаздыла. Ол бек осал шартладаны. Мен ойлагандан, быллай амал-лыкчыла бла коруше кы-ралны кючю азыкъ этеди.

Алай ол жаны бир зат да тамамланмайды дегре да жарарык туюлдо. Кёр-педен (мех) ёрге жанлагыа окуна кырайыкы. Былтыр бу рынкуно 80 проценти «ауа-нада» эди: тыш кыралладан келтиргени бир миллион кий-имден эсепге жангыс да 200

минги тюшеди эди, алагъа он процентлик таможня пошина бла онсегиз процент налог (НДС) төлөнип турганды. 2016 жылы апрелинден башла а шубалга, кыюл кыалагъа, бөргөлке энчи чиле салып тебирегендиге, ол тыш кыраллы продукция эсе, алычуугъа жеттинге дери «жолун» билдиргенди. Алай бир марканы багысы 15-22 сомду.

Алай чилени 800-ден ас-лаа производительле, ол-товикле, розница амал бла сатхана да хайыранадыла. Бююнкюде алай миллион-дан аслам штатини ишлерге закъа берилгенди, алай бол-гъанлыкыгъа, алагъа сурам алыкъта өсе барды. Энди, сёз ючюн, шубаны алган адам неда контролёр ол кылай эм кыайда этилгени смартфон-у болушууга бла тын билал-лыкчыла.

Роспотребнадзору баш-чысы Анна Погова кырал комиссияны жыйылуунда быллай да айтханды: «Фаль-сификат ючюн уголовный жуупалыккъ кийиримлесе, анга кыажуу мадрала кыюй-матлы болуукъ туюлдоле. Уголовный кодекс тюзети-луени биз МВД бла бирге хазырларыкыбыз. Алай про-дукцияны чыгъаргын пред-притяйла бла адамла тюрем-ге олтургандан сора да, уллу тазирле тебирерикде».

Леонид БЕРЕС. «Московский комсомолец-Кавказ» газет.

чыгъарлыкыдыла. Алыкты байлыны экинчи кварталына таможня эм налог тазирлени юсперинден а официаллыи информация келмегенди.

Минпромторгун башчысы ышандырганыча, экинчи кыюй быллай маркорука дарманлагыа да этиликди. Медикамент учуз эсе, произ-водительле аны багъаракъ сатмачы, чилени орунла-рына ОР-штрихкода салы-нырыкчыла, алада алай номерлери, неге жарагъан-лары, сатычууну ИИН, башха шартлары да болуукчула.

Бугастагыда, белгилисича, жалган продукцияны таспа-ла, право нызамы сакылачу органла уголовный ишлени жасаууа да аданын саудугу-ну уллу зарын тюшен эсе ачычуудула. Сёз ючюн, хай-рылануу аман кесептеву ичгенди улунан.

Роспотребнадзору баш-чысы Анна Погова кырал комиссияны жыйылуунда быллай да айтханды: «Фаль-сификат ючюн уголовный жуупалыккъ кийиримлесе, анга кыажуу мадрала кыюй-матлы болуукъ туюлдоле. Уголовный кодекс тюзети-луени биз МВД бла бирге хазырларыкыбыз. Алай про-дукцияны чыгъаргын пред-притяйла бла адамла тюрем-ге олтургандан сора да, уллу тазирле тебирерикде».

Леонид БЕРЕС. «Московский комсомолец-Кавказ» газет.

Футбол

Турнир таблицада ёрге кётюрлюрге алыкты жетишалмайбыз

Футболу миллет лигасыны бешинчи «Спартак-Нальчик» - «Томень» команда бла тобегенди. Жарсыгъа, спортла-рыбын халлары иги туюл эди. Эки кыоруулуубуз - Войнов бла Богатырев - бек аруу, майданга чыгълмагъандыла. Дагында бир неча адамдыкы, температура-лары бийик болганыча кыармай, ойнарга корешгендиге.

Команданы быллай кыйналып турганды артык уллу эсепле сакыларча туюл эди. Алай бол-гъанлыкыгъа, ала, орламагъан эселе да, кытыдырып да кыюймаг-андыла: не да этиу матчы тенг 1:1 эсеп бла бошагандыла, деп билдиргендиге «Спартак-Нальчик» клубу пресс-службасында.

Алгъдан кыайсы команда кюч-люрдюк, кытаргъа кыайсы бегир-китени деп бирин айырыча туюл эди. Ала экинчи да чабыула-ны тири башлагъандыла, ол угай, туюкшорганы жетидиле дегенча кезиле да болгандыла. Рефери аланы бир неча кере айырган окуна этгенди.

Сёз ючюн, кыарчы командады футболуку штрафюйда, бизники бла кореше, тола кылуу бла тий-

генча кертонгенди. Спартакчыла ала да дивизионда да жетениле-ле, олуповсюну орунуну пенальтии берип деп. Неда бизден Карка ул-ла кюч жингиригин жетдиргенди, «Томеньни» жарым кыоруулуубуз, хар кимни да тортоп, толуу алай чыгълмагъандыла. Дагында бир неча адамдыкы, температура-лары бийик болганыча кыармай, ойнарга корешгендиге.

Андан сора заманда бизники-ле битен кючлерин чабыуларга сакыларча туюл эди. Алай бол-гъанлыкыгъа, ала, орламагъан эселе да, кючлюкюкери бла биз-никиледе арта кыалмагъандыла. Нальчикиле быллайда гол журчи-мадрала этгендиге, алай кыоруу-ныла адамлардыкы жетишимеги ючюн болуп, кыабакъларына толуу чыкындыргандыла.

Спартакчыла томеньчилени бу узун чабыуларын, ботонга гол-ларын, жуапсыз кыоргарга деп турмай эдиле. Эки минуттан сора Гугуев толуу алагъа кыайтырганды, алай бир эсеп тенг (1:1) болганды. Бизникиле эсетин игерилдирге, андан сора да, көп игилге бол-

гъанды, алай аланы тап хайырла-нылмагъанды. Матчы ахырында эки команда да шошагъандыла. Алай бир кезиде «Томень» бизге дагында бир гол урурга аздан кыалганды, насытка, толуу бир кесек терекер илгенди.

«Спартак-Нальчик» командада ойнаргыла: Антипов, Собиоров, Мураев, Дашаев, Семёнов (Пе-тербурдье, 72), Дроздов, Мухаммад (Балкаров, 46; Маюев, 68), Каржав, Ахриев (Крамаренко, 78), Баев, Гугуев, Запаснойа: Орсов, Мар-ченко, Куянов.

«Томеньде»: Смирнов, Шабает, Таказов (Ахмедов, 83), Шатроу (Шляпкин, 80), Чуди (Густозоров, 80), Поктионов, Рыкобыленко, Клеван (Гуз, 90), Лешюнк, Ман-тов, Чуканов. Запаснойла: Телков, Маслов, Куянов.

Голлары ургъанла: Лешюнк, 62 (0:1); Гугуев, 65 (1:1).

Ахырында эки командады да баш тренерлери кыайсы кесептен оюмларын билдиргендиге. «Спар-так-Нальчикни» тренер Ивченко Ивченко уа быллай кыйын гра-фикке командададан уллу эсепле сакыламанга кереклисин чөрт-генди. «Тогуз коно ичине бу ючюнчю матчы, жоллада кай заманы ётдөрөнбиз да, бир кесек кыаруубузну алганды. Алай имн спортчуланы оюмларына, эсепте да ырзыман», деп кыошканды ол. Башхала командада быллай ой-нагъандыла:

- Факел - Спартак-2 1:1
- Кубань - Тосно 1:1
- Мордовия - Тамбов 0:0
- Нефтехимик - Химки 1:0
- Сибирь - СКА-Хабаровск 0:0
- Тосно - Волгарь 1:0
- Динамо М - Балтика 2:1
- Енисей - Зенит-2 0:3
- Сокол - Луч-Энергия 1:0

КУЛЬШАНАТЫ Зульфя.

Футболу миллет лигасыны командаларыны турнир таблицалары

№	Клуб	О	Къ	Тб	Х	И	Оч
1	Динамо-Москва	4	3	1	0	8-2 (6)	10
2	Зенит-2	4	3	1	0	7-2 (5)	10
3	Факел	4	3	1	0	6-2 (4)	10
4	Тамбов	4	2	2	0	6-3 (3)	8
5	Спартак-2	4	2	2	0	4-1 (3)	8
6	Тосно	4	2	2	0	4-2 (2)	8
7	Нефтехимик	4	2	1	1	3-3 (0)	7
8	Волгарь	4	2	0	2	5-4 (1)	6
9	Балтика	4	2	0	2	3-3 (0)	6
10	Сокол	4	1	2	1	4-4 (0)	5
11	Луч-Энергия	4	1	1	2	2-4 (-2)	4
12	Енисей	4	1	1	2	1-4 (-3)	4
13	Томень	4	1	0	3	1-5 (-4)	3
14	Кубань	4	0	3	1	2-3 (-1)	3
15	Химки	4	0	3	1	2-3 (-1)	3
16	Спартак-Н.	4	0	3	1	1-2 (-1)	3
17	СКА-Хабаровск	4	0	3	1	2-4 (-2)	3
18	Сибирь	4	0	2	2	2-4 (-2)	2
19	Шинник	4	0	1	3	1-5 (-4)	1
20	Мордовия	4	0	1	3	0-4 (-4)	1

Излеп

Кыгабаранакъны ким атып кетгенди?

Быйыл 19 апрельде туюше Нальчик шахарны Пирогов отлы орамн-да диагностика ораны арбизинда юсюнде кёк жаралары бла кызго-нокны ёнго табылганды. Ол кыарю позитивле пакетте чулгъанлы-туро эди.

Бу амоналык ишени тинген оператив кызуу кыралганды. Анга прово инф-омасы сакылачу органланы, КЪМР-де МВД-ны да келечилери киргенди. Россей Федерацияны Уголовный кодексини 105-чи статьясына 2-чи ке-селенин «в» пунктуна керсе уголовный иш ачылынды.

Видеокөргөзүм бир тшырчы тоу-генди. Ол бу амоналык эттенне неда онга шартталык болгонгоно ишеклик берди.

Кыабарты-Малкзарны хурмет-ли жамуаты!

Прово нызамны сакылачу органла бу сураттагы тшырчыну көргөн неда битен бар эсе, аны юсюнде бидир-дик кыюймагъанын туюлди. Аноу этергиз, оны ким болганын тохта-шырып, амоналык иш этгенди да ачыкларга селешире болуукчу:

Кыабарты-Малкзар Республикада МВД-ны: 40-49-10 (Джурный кесеп); 49-52-97, 49-51-98, 8-928-078-72-15 (Уголовный розыск управлений); 02 неда 102 (мобили телефон).

Россей Федерацияны комитетини Кыабарты-Малкзар Республикада Следствие управленийсына:

8 (8662) 42-35-92, 8 (909) 488-77-60

Кергени, билгени айтханы аты жашырылай кыалгына эмда ахча нотоба берилгени ышандырыб.

КЪМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Тынч кёллопок

Терт сабий бассейнде батаргъа аздан кыалгандыла

Жай сабийлени саудуларына чык аслам тюшен кезидю. Экижыллык балачыгъа а аныс тузуланганлыга кыургъа деп кыай-тануу, жерде кыюоп кыюйтанг исоу сауу бла адарга тюшгенди. Жаш-чыкны чаркыны элли процентинден көбюсю коюйденди эди аны аслам заманы ичине багъаргъа керекди. Аны ведомствосы Москвага ийгенди.

Дагында көп бала оюеклери сынып болмакчы жондиргендиге. - Насылка, ачыгъан сабийла багы-рысы да саудула. Алай биз абдангагъа

гитчелери кесирне кыюймагъа анта бир кере эсептирге соебиз. Алай уллу көллоконго багысы асыры уллууду - стресс, уазыгъа соогулган багысу, сакылыкы. Ба-лагыла сакъ болмакчы, ол заманда жай да алагъа кыоркуусу ётер, - дегенди бу болуп бла байламлы са-улыктуу саулуу министрлик кыулгуну толтурган Асанланы Алим.

КЪМР-ни Саулык сакылуу министрствоууну пресс-службасы.

Ляной этиу муслиман жамуаты дин ахлуусу МызЫлПаны Кыншаубийни жашы Ибрагим дун-нидан кетгени бла байламлы жуукъларына, ахлуларына кыайгы сёз береди.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал
РЕДАКЦИЈА:
ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нахабат (баш редактору оубрасары)
ТЕКУЛАНЫ Хава (баш редактору оубрасары)
ТОКЫЛАНЫ Борис (жуаплы секретары)
МОКЪЛАНЫ Зуура (култура бөлүмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору примойн - 42-63-01.
Баш редактору оубрасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жуаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.
РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМТЕРИ:
Жамуат-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68.
Култура - 42-75-82.
Социалдык-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылмаккъ эм саят - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучула бла байламлыкыла жоруктуу эм ресман - 42-37-94.
Экин корреспонтент - 42-68-72.
Тышкарды - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторга бла кытыгъат жорютмейди.
Кюч жамалагыла респины эллекейди эм ала артка кыайтырмайдыла.
Газетте басылмаган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келешиме бузукчула. Алада айтылган хар зат жашуу.
Россей Федерацияны Басманы юсесини законуну тийишликнде материалланы авторлары келечилери жуупулдыла.
Редакция автордан 4-бетте тизилген (машина бла жазылган 5-6 бет) кетине амалды.
Газет Басманы эм асламы информацияны эркинликте коркутуу жаны бла Кыабарты-Малкзар регион инспекциясы 1994 жылда 14-июнда индексни реттирди этгенди.
Регистрация номер — 0066. Индекс - 51532

Газетти басмагы КЪМР-ни Басма эмда асламы коммуникация жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООУ-ну типографиясында басылманында.
Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33
Газетин ислерине тапдыры ючюн КЪМР-ни почта сыныгы федеральный управленийсына уюмбасары.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Номерге графикте керсе 19 00 сагатка кыюу салмады.
20 00 сагатка кыюу салынганды.
ГАЗЕТИНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРЫЛА:
Курданланы Сулеймен - журналир редактор;
Кетенчилены Зульфя - жуаплы секретары оубрасары;
Бийекуяны Жаннета - (1-2-чи бет), Гелаяны Валентина - (3-4-чи бетле) - корректорла.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 1087
Багысы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИЗЛЕТИНИ АДРЕСИ:
36000, Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 5.
Телефон: 42-63-01
электрон почта: editor_50@mail.ru